

2003
Nr 11

Ääri

ISSN 0134-2266

Hädas Poiss, kes tahtis
Ärriga esimene olla

Mikrobussi
pidupäev

Ämblik Kusti
jalavalu

Pikavere
sulesepad

Lonni elab kõrges valges majas. Ta on linnatüdruk. Majal on väga palju aknaid, kõriseva häälega lift ja koodiga uks. Lonnil on eluaastaid sama palju kui ühel käel sõrmi ja tüdruk on ta kohe kindlasti, sest Lonni kannab kaharaid kleidikesi ja peas pisikest patsijupipaari. Lonni ema ütleb, et Lonni on Pipi Pikksuka moodi. Päris nii see pole. Lonnil puuduvad Pipi toredad tedretäpid, kuigi ta nõpsnina nägu saab sageli päikeselt pai.

Sämmi on üheaastane. Ta elab Lonni juures. Terves ilmas ei leidu teist nii armsat siidikarvalist niiske ninanupsuga koerakest. Sämmi on väga osav ja tark. Koos Lonniga harjutavad nad küpsisepüüdmist ja kahel käpal kõndimist. Seda viimast harjutab muidugi Sämmi.

Lonnil on tilluke oma tuba. Seal asub ta väike voodi ja kasvab sämbuline sõnajalg. Mõnikord mängib Lonni sõnajalaga jõulupuud, riputades taimetele kommipabereid ja muid ehteasju. Komme ei saa ta riputada, need saavad millegipärast alati liiga ruttu otsa. Issi ütleb, et tüdruku tuba on ääreni kila-kola täis. Imelik küll – kas siis lapsel ei võigi läikivaid kastanimune, krabisevaid kommipabereid, huvitavaid klaasikilde ja kivikesi olla?

Üllatusmuna mänguasju tekib ka järjest juurde. Emme kurdab alatasa, et koristamiseks ei jätku aega. Sama lugu on Lonniaga. Kuhu siis tema aeg kaob? Lonni aeg kaob aknast välja vaadates.

Lonni toal on kollase kardinaga aken. Tibukarva kangal teevad tantsu punased täpid või mummud. Lonni meelest on need lepatriinutid, kel pole tiibadel veel ühtki aastatäppi. Lonni on proovinud lepatriinusid kokku lugeda, kuid pärast seitsmendat läheb tal lugemine sassi. Suuremad numbrid ei ole Lonnil veel päris selged.

Aknast vaatab Lonni ilma ja inimesi. Sämmi vaatab ka. Temale meeldib kõik see, mis Lonnilegi, välja arvatud hambapesu. Ei tea muidugi, kas Sämmile luuletamine meeldib, aga Lonni meeldib küll. Ta usub, et sõnadega saab niisamuti mängida kui asjadega. Kui Lonni väike oli, läksid tal teinekord sõnad

LUGU LONNIST JA KOLLASE KARDINAGA AKNAST

SIIRI LAIDLA

sassi ja siis sai palju nalja. "Issi keerab autos loori" ja "Paneme Barbile rooli pähe," ütles ta. Limonaadi kutsus ta mulinaadiks vahvate kihisevate mullide pärast. Kord tegi Lonni sellise luuletuse: "Meie issi tore mees, tal on prillid nina ees. Issi koju kommi tõi, pärast ise ära söi." Issil oli seda kuuldes natuke imelik nägu ees...

Sämmi vaatab aknast kasse, tuvisid ja varblasi. Eriti hoolega jälgib ta mõistagi koeri. Mõnele neist haugatab ta tervituseks.

Lonni vaatab inimesi. Maja ees seisavad läikivad autod reas. Autode juurde tulevad kiirustaval sammul onud, mobiiltelefon kõrva küljes, ja kihutavad tähtsaid asju ajama. Mõnikord peatuvad maja ees igasuguste töömeeste autod: liftiparandaja, postitooja, prügivedaja. Paar korda on kohale rutanud isegi punase ristiga kiirabiauto. Lonni oskab valida telefonil numbrit 112, aga õnneks pole seda vaja läinud. Lonni näeb majanurga juures seismas purkide ja piimanõudega tädisid. Nad ootavad talumehe piimaautot. Emme ütleb, et maapiim on poepiimast tervislikum. Huvitav, kas maakommid on samuti tervislikumad? Kommi ostatekse Lonni üsna harva, sest emme meelest teeb kommisoõmine ja eriti karamellikröbistamine hammastele halba. Sämmi aga närib konte nii mis ragiseb ega pole ta valgetel teravatel hammastel miskit häda.

Lonni vaatab, kuidas ilusad preilid kõrgetel kontsadel tippides tööle tõttavad, vanaemad aga nende tillukeste lastega aegamööda jalutavad. Lonni on emme kontsakingi jalga passinud, kuid kõndida saab ta siis ainult vanaemade moodi aegamisi. Tal tuleb seda kunsti veel harjutada.

Vahel näeb Lonni kummaliselt riietatud habemikke onusid, kes askeldavad prügikastide juures. Kas nad otsivad mõnda kadunud asja taga? Kord kadus Lonnilgi issi kingitud kleep-

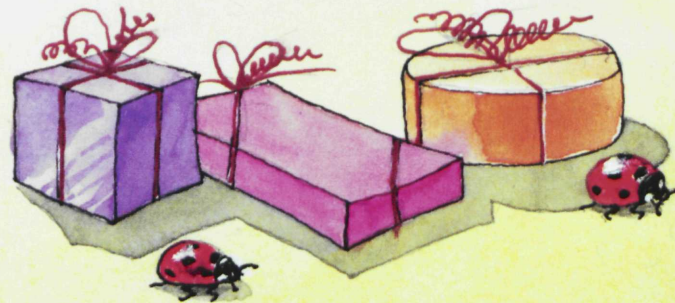
sualbum ära ja sellest oli väga kahju. Kui Lonni küsis, mida onud otsivad, muutusid emme silmad tumedaks ja ta ütles, et need inimesed on elu hammasrataste vahele sattunud. See jutt hammastest ja ratastest jääb Lonni natuke segaseks, aga küll ta kooli minnes kõigest aru saab.

Kui tuul kannab taevasse kokku rasked vihmapiilvered ja ilm muutub halliks, tõmbab Lonni kollase kardina akna ette ja tema tuba muutub päikesekollaselt õdusaks. Siis on mõnus kuulata väljas pladiseva vihma laulu ja koos Sämmiga pildiraamatuid vaadata.

Talvel muutub aken iseäranis salapäraseks. Kuidagimoodi oskavad päkapikud läbi akna pääseda ja Lonni pisikesi kingitusi tuua. Lonni tahaks päkapikkudelegi midagi kinkida, võib-olla järgmisel talvel see õnnestub. Praegu on aga suvi ja talv tundub nii kaugel, et sellest ei oska mitte mõeldagi.

Loomulikult ei püsi Lonni ühtainu akna juures. Ta on tavaline rõõmsameelne tüdruk, kellele lihtsalt meeldib mõnikord mõtiskleda. Praegu võtab ta aga oma liivakastiasjad ja läheb koos Sämmiga hoovi liivakasti mängima. Pärast vihmahoogu on õhk iseäranis värskelt ja liiv hakkab mõnusalt kokku. Lonni oskab maitsvaid liivakooke siluda ja neile ristikunutidest kaunistusi teha. Sämmi eelistab liivasse auku kaevata. Ta müttab nii hoolega, et liiv lausa lendab.

Aga kollase kardinaga akna juures seisab nüüd emme, kellele meeldib üle kõige maailmas oma väikest tütrerasu vaadata.

NU UMOTO

Illustreerinud PRIIT REA

TÄHELINNA LOOD

HENNO KÄO

ÄRR

Kui Ärr karkudega ekraanile koperdas, oli sõna juba peaaegu valmis. Teised kirjatähed seisid kenasti rivis, Ärr jaoks oli jäetud ruumi. Ja Ärr oli selles sõnas tarvis koguni kolm korda. Viimaks, jah, lonkas ta kohale ja täitis lüngad. Sõna NURRUMOOTOR saigi valmis ja võidi asuda järgmise kallale.

Muidugi polnud Ärril aimugi, et nurrumootori all mõeldi kassi. Kirjatähtedel polnud sõnadega, mida neist laoti, enamasti midagi pistmist. Nad lihtsalt tegid oma tööd. Ärr oli hoopis kõva jalgpallimängija. Just see talle saatuslikuks saigi. Ühes vägevas jalgpallilahingus numbrite ja kirjatähtede vahel oli ta murdnud jalaluu. Otse palliplatsilt viidi ta haiglasse ja pandi jal kipsi. Siis pidi ta hulk aega lamama, kipsis jal lae poole öieli.

Viimaks võeti kips maha ja Ärrist sai jälle asja. Karkude abil jõudis ta varem või hiljem kohale. Kui ta aga veel haiglas lamas, pidin hulk aega ilma temata läbi ajama. Ma ei saanud kirjutada raudteest ega rongist, mille rattad ragisevad. Ma ei võinud kusagil mainida lõngakera ega sukavardaid, ratsutamisest ja muudest härrasrahva harrastustest rääkimata. Minu juttudes ei tohtinud kellelgi olla vurre ega pikki või lühikesi varrukaid. Päike ei saanud loojuda silmapiiri taha, veel vähem merre.

Tuleb öelda, et ilma Ärrita kukkusid mu lood välja üpris lamedad. Päike küll paistis, aga varje ei olnud. Päikeses helkis mõnegi tegelase kiilas kukal, kuid seda ei saanud parukaga varjata. Ja mis kõige hullem – mereröövlitest kirjutada oli täiesti võimatu. Ainus hea asi oli see, et ühes jutus ei saanud isa olla kuri ega oma pahandust teinud pojale rihma anda.

Nüüd võisin kergendatult hingata – Ärr vedas end jälle kohale. Karkudega tulek võttis küll aega, kuid ega mul nii kiire ka ei olnud. Ja oli ju selge, et varem või hiljem viskab Ärr kargud nurka ja ilmub välkkiirelt nagu teisedki. Siis võib päike viimaks jälle murelt merre loojuda. Mereröövlid ootavad seda murelikult ja ärritatult juba oi kui ammu.

HENNO KÄO

Vihma kodu

VIHMASADU, VIHMASADU.
AGA KUS ON VIHMA KODU,
KAS SEAL KÕRGE PILVE SEES
VÕI EHK HOOPIS MAAS JA VEES?

ÕUES KUUDIS ELAB TUKS.
KUS ON VIHMA KODUUKS,
KUS ON TEMA AKNASILM?
VIHMA KODUKS MAA JA ILM.

VIHMASADU, VIHMASADU,
VAHEL SABIN, VAHEL PADU.
SUL ON KODU, SUL ON KOOL,
VIHM ON KODUS IGAL POOL.

TIINA TOOTSI

Novembrikuu

OI, KUI PUNASED ON MARJAD
MEIE HOOVI PIHLAKAL!
KÕIGILE NEED RÕÖMU TEEVAD,
KUI ON ILM NII KURB JA HALL.

SUVEL PIHLAMARJADESSE
PEITIS END KUUM PÄIKSEKIIR,
JA SEALT MEILE VASTU NAERAB
HÄMARAS NOVEMBRISKI.

TIINA TOOTSI

Päev ja öö

PÄEVAL PAISTAB TAEVAS PÄIKE –
TÕÖD TEEB SUUR JA MÄNGIB VÄIKE.
ÕÖSEL TAEVAS PAISTAB KUU –
TUDUB VÄIKE, MAGAB SUUR.

HENNO KÄO

Kõige tähtsam asi

SISEUKSE HING LÄKS VÄLJA,
LINNA PEALE LENTSIMA.
SEAL SAAB JÄTIST, SEAL SAAB KALJA,
SEAL VÕIB MINNA TANTSIMA.

VÄLISUKSE HING JÄI SISSE,
KUS TAL MINNA OLIGI,
ESIKUS ON VANU SUSSE,
VANA ARMAST KOLIGI.

VANU SÕPRU EI SAA JÄTTA
NÕNDASAMA KUHUGI,
LINNA PEAL VÕIB JÄÄDA HÄTTA,
SAADA MÕNE MUHUGI.

SIIN VÕIB KUULDA PAJATUSI,
MIDA VESTAB SUSS VÕI KING.
AGA KÕIGE TÄHTSAM ASI
UKSE JAOKS ON TEMA HING.

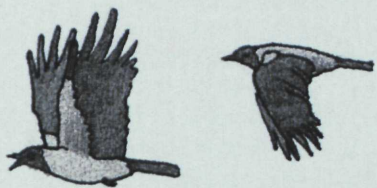

ANDRUS NORAK
Hädavares

ÜKS VARES ELAS KORD TAPAL,
AGA TA TAPAL SAI TAPPA.
TA TAPALT SAI SULE SAPPA
JA LENDAS SIIS KAUGELE RAPPA.

SEAL RABAS TA OLI KÜLL VABA,
KUID SULG PÜSIS ENDISELT SABAS.
TA RABAST EI HOOLINUD VÄGA,
VAID IKKA KAEBLES JA ÄGAS.

SEE VARES OLI HÄDAVARES.
TA ELAB NÜÜD PÄRNUMAAL ARES.

ANDRUS NORAK
Kui sa lähed

SIIS, KUI SINA JALA LÄHEDE,
MINEMA PEAD HAKKAMA.
PALJU VÄHEM AEGA LÄHEB
SEL, KES LÄHEB RATTAGA.

SEE, KES LÄHEB TÕUKEKAGA
RATTAMEHEST PÜSIB TAGA.
KÕIGE KAUEM AEGA LÄHEB
SEL, KES KUHUGI EI LÄHE.

SEE, KES LAMAB ÜHEL KOHAL,
ÕELDA VÕIKS, ON JUBA KOHAL.
TA ON JÕUDNUD KOHALE,
PIKUTAB JA KOHANEB.

ANDRUS NORAK
Kannupoiss

TUNNEN JUBA ÜSNA AMMU
KUIDAS KEEGI KÄIB MU KANNUL.
JUBA PÄIKSETÕUSUST SAATI,
KES MU KANNULE TA SAATIS?

VARAHOMMIKUST ME PEALE
ÜHES OMA SAMME SEAME.
PÄEVAL, SIIS KUI KÕRGEL PÄIKE,
ON MU SAATJA ÜSNA VÄIKE.

ÕHTUL SUURENEB TA JAKS
JA TA KASVAB PIKEMAKS.
LÄBI TERVE PÄEVA PIKA
ÜHTE SAMMU KÄIME IKKA.

MA EI PUHKA TEMA SÜLES,
KUID EI HÜPPA KA TAST ÜLE.
MINU SAATJA PÜSIB VARJUL,
VIIMAKS TEMAGA MA HARJUN.

TA EI TUTVUSTA END MULLE.
KES TA ON, KAS ÜTLED MULLE?

Säde

HEIKI VILEP

Ats-Joonas ei olnud kunagi võitnud. Kooli spordipäevadel oli ta alati kas viies või kuues, kaheksas või neljas. Ainult kaugushüppes sai ta paar korda teise koha. Andres

kirjutab kõige paremini kirjandeid, Lauri mängis kõige paremini malet ja matemaatikatunnis hiilgas Peeter. Kuidas ka Ats-Joonas ei püüdnud, ta ei võitnud.

Merike oli pika musta patsiga sinisilmne tüdruk, kes armastas vaikida. Ta ei võitnud samuti, aga ta oli kõige ilusam tüdruk klassis. Seda arvasid kõik. Kui õpetaja luges ette Andrese kirjandit, läksid Merikese silmad imelikult särama. Lauri malemängu jälgis ta küll eemalt, mitte nagu teised – kobaras ümber laua – aga silmad särasid tal ikka, kui Lauri jällegi võitis. Peeter hiilgas peaaegu iga päev oma matemaatikaülesannete lahendamisoskusega ja kuigi Merike vaikus, särasid tema silmad iga kiire ja korraliku lahenduse peale.

Kõik see piinas Ats-Joonast. Piinas sedavõrd, et ta hakkas lugema raamatuid võitjate kohta, hommikuti jooksmas käima ja õue peal kaugust hüppama. Õhtuti mängis ta isaga malet ja püüdis luuletusi kirjutada. Need aga kukkusid tal kuidagi liiga lihtsad välja ja Ats-Joonas süvenes hoopis matemaatikasse. Kui palju ta ka ei pingutanud, klassi esimeseks ei tulnud ta ikkagi.

"Isa," küsis ta ühel õhtul, "kas sina, kui sa veel koolis käisid, olid mõnel alal võitja? Esimene, noh?"

Tugitoolis istuv isa sirutas end ja mõtles.

"Ei, poeg. Mitte enne, kui sain hakkama ühe asjaga."

"Mis asi see oli?" küsis Ats-Joonas kähku ja istus isa jalgade ette rätsepaistmesse.

"Seda ei saa vist õpetada, aga kui sa selle ükskord ära tunned, on see õpitav siiski."

"Ütle mulle, palun! Ma püüan ära tunda."

Isa naeris mõnusalt habemesse ja ütles, et ükskord tuleb see niikuinii või ei tule üldse. Nii ei saanudki Ats-Joonas isalt täpset vastust selle kohta, kuidas võitjaks hakata.

Ats-Joonasel läks igasugune võitjate kohta kirjutatud raamatute lugemise isu ära ja ta ei tahtnud mõnda aega isegi võitja olla. Ainuke, mis teda piinas, oli soov näha kummalist sära Merikese helesinistes silmades.

Ühel päeval, kui nad olid pidanud pähe õppima pika luuletuse, kutsuti Merike tahvli ette. Tüdruk paistis kuidagi väsinud välja ja juba alguses takerdus lugemisega. Pausid venisid järjest pikemaks ja Merike, kes niigi eriti suur

kõneleja polnud, hakkas juba nutule vastu punnima. Klassis oli kuulda üksikuid naeruturtsatusi. Mida rohkem turtsatusi kuulda oli, seda enam tükis Merikesele nutt peale. Lõpuks püüdis ta veel päästa, mis päästa annab ja hakkas meelest läinud kohtadele sõnu tegema. Kuna see tal eriti hästi välja ei tulnud ja kohati isegi tõepoolest naljakas oli, siis naeris varsti juba peaaegu terve klass.

Ats-Joonast, kes pikki õhtuid kodus luuletada oli proovinud, see miskipärast naerma ei ajanud. Ta teadis, kui raske on sobivaid sõnu leida. Kuigi Merikese katsetused olid tõepoolest nii naljakad, et ta oleks tahtnud koos teistega naerda – Andres, Lauri ja Peeter naersid laia suuga – tundis ta endas sisemist vajadust sellest üle olla.

Peale kolmandat katset ennast päästa, loobus Merike täielikult. Pisarad jooksid mööda tema põski. Õpetaja kutsus juba mitmendat korda klassi korrale.

Siis korraga Ats-Joonas otsustas. Ta tõusis püsti, läks kindla sammuga Merikese juurde ja vaatas tema märgadesse silmadesse.

"Ma tean, mis tunne see on. Ma olen kaua proovinud luuletusi teha, aga mul ei tule ka välja. Ega sellepärast nutta ei tasu. Ja las nad naeravad! Ma ei usu, et nad paremini hakkama saaksid."

Merike oli nutmise järele jätnud ja vaatas Ats-Joonasele otsa. Ta ei öelnud ühtegi sõna. Ainult tema pilgus oli üks kummaline sädemeke, hoopis teistsugune, kui Andrese, Lauri või Peetri võitmist nähes. Kui Ats-Joonas vilksamisi õpetaja poole vaatas, noogutas see vaikides pead ja tema silmis oli umbes samasugune säde. Ainult kusagil palju kaugemal silmade sees. Terve klass oli jäänud täiesti vait. Peale seda vahejuhtumit ei olnud Ats-Joonasel enam ainukeseks eesmärgiks võita. Ta tundis, et on hakkama saanud millegi sellisega, mis tõi rahu tema olemisse. Kui ta juhtunust isale rääkis, ütles isa kuidagi väga tõsiselt ja rahulolevalt:

"No näed siis nüüd, poeg. Sa ju saidki selle asjaga hakkama. Nüüd oled sa juba võitja."

"Ma ei ole ju kedagi võitnud!" vaidles Ats-Joonas vastu.

"Sa võitsid iseennast, poeg! Ja selle üle olen ma palju rohkem uhke, kui ükskõik missuguse teise võidu puhul. Sa ei andnud alla kiusatusele koos teistega Merikese üle naerda, vaid tegid seda, mida pidasid õigeks. Kui sa ka edaspidi niimoodi suudad käituda, pole muudki võidud võimatud."

Ats-Joonas ei saanud küll kõigest täpselt aru, aga isa öeldu jäi talle alatiseks meelde ja kunagi, hoopis vanevana, tuletas ta neid sõnu alataasa meelde.

Kõige huvitavam oli see, et säde Merikese silmis tekkis edaspidi peaaegu alati, kui ta Ats-Joonasele otsa vaatas. Isegi siis, kui Ats-Joonas silmad kinni pani.

ERNST ENNO

MARDILAUL

(Luuletus ilmus esmakordselt ajakirjas "Laste Rõõm" 1926. aastal)

MART NÜÜD TULEB MATERDADES,
MAANTEED MÖÖDA PATERDADES,
TULEB TAM-TAMM TAMMIKUSTA,
MÄM-MÄMM, MÄM - MÄMM MÄNNIKUSTA.
KAS SEE MART NÜÜD TAHAB SÜÜA,
TAHAB SÜÜA, LAPSI LÜÜA?

MARDIL KÜÜNED KIIRA-KAARA,
VARBAD VILLIS VIIRA-VAARA,
TULEB TUPPA TIPA-TAPA,
KARGAB KAMBRI KUPA-KAPA,
EI SEE MART VEEL TAHA SÜÜA,
SÜÜA EGA LAPSI LÜÜA.

MART LAS TANTSIB TIRITAMMI,
VEERETELEB VIRIVAMMI,
LASEB LAULU LIIRA-LÕÖRA,
PUHUB PILLI PIIRA-PÕÖRA, -
SIIS VAST MART EHK TAHAB SÜÜA,
TAHAB SÜÜA, LAPSI LÜÜA!

Illustreerinud MADE BALBAT

Halli mikrobussi PIDUPÄEV

Hall mikrobuss tegi igasuguseid sõite. Mikrobussi peremees võttis vastu tellimusi inimestelt, kellel oli vaja mikrobussiga kedagi või midagi kuhugi viia.

Eriliselt meeldis hallile mikrobussile, kui temaga läks sõitu üks röömus muusikute bänd. Sellest ei olnud midagi, et sõit algas harilikult alles õhtu eel, kui mikrobuss oli päevasest tööst juba täitsa väsinud. Vahel valutasi isegi rattad, kui ta oli midagi hästi rasket mingist paigast teise paika vedanud. Bändiga koos oli ikka tore sõita.

Bänd sõitis mikrobussiga alati kuhugi kaugesse kohta kontserti andma. Suvel oli kontsert harilikult vabas õhus kuskil lauluväljakul. See oli eriliselt tore, sest mikrobuss tohtis siis päris lava kõrval seista. Sinna oli kogu kontsert täpselt kuulda ja mikrobussile meeldis see väga.

Kontsert algas tavaliselt videvikus. Pikkamisi läks üha pimedamaks. Laval sähvisid värvilised valgused. Halli mikrobussi meelest oli see kõik kohutavalt ilus. Lahe oli vaadata, kuidas rahvas lava ees tantsis ja näppu viskas. Mikrobuss oli väga uhke, et ka tema oli justkui bändi liige. Mis siis, et ta laval pilli ei mänginud ega laulunud. Oma osa oli tal ju ikkagi.

Väike tõrvatilk oli meepotis siiski ka. Mikrobussile ei meeldinud mitte üks põrm, kui peoplatsil kakerdasid ringi igasugused tüübid, kes kontserti ei jälginudki, vaid hoopis segasid teisi kuulamast. Õnneks tuli politseiauto neile tavaliselt varsti järele. Mikrobussil oli juba mitu tuttavat politseiautot, keda ta oli peoplatsidel kohanud rohkem kui korra.

Täna oli kõik jälle väga kena. Õhtu oli soe. Hall mikrobuss kuulas mõnuga oma bändi ja õõtsu-

tas end tasakesi ratastel. Ta teadis laule juba peast ja sumises tasakesi kaasa. Oli juba täiesti pime ja värvilised tuled pääsesid väga hästi mõjule. Lauluväljak oli kord sinine, kord punane, kord lilla või erksalt roosa. Ka mikrobuss muutus värvilistes tuledes punaseks või lillaks, siniseks või roosaks. See oli nagu unelm. Värvilisena meeldis hall mikrobuss endale hirmsasti.

Äkki märkas mikrobuss, et otse tema nina all särtsuvad mingid kollased tuled. Mikrobuss jäi vaatama, mis toimub.

Mikrobussi ees seisis kamp jõnglasi, kes loopisid üksteist põlevate tikkudega. Tikud joonistasid õhus kumera kaare ja maandusid rohu sisse.

"Löpetage!" hüüdis mikrobuss, kuid bändi

saund oli nii võimas, et bussi hääl ei kostnud üldse välja.

Mikrobuss vaatas nõutult ringi, otsides mõnda tuttavat politseiautot, keda võiks appi kutsuda. Politseiautot ei olnud. Ka mikrobussi peremees oli kuhugi kadunud. Ometi tuli midagi kiiresti ette võtta, sest asi läks aina hullemaks. Üks poiss viskas põleva tiku nii kõrge kaarega õhku, et tikk lendas üle mikrobussi katuse teisele poole. Seal olid pöösad, pöösaste taga

mets. Tikk ei kustunud lennates üldse ära, vaid langes põlevana kuiva kulu sisse. Kulu võttis kohe tuld. Seda ei märganud keegi, sest kogu peoplatsi täitsid värvilised valgused.

Nüüd oli küll väga pahasti. Kohe lööb kogu lavatagune pöösastik leegitsema, mõtles mikrobuss. Ja seejärel ma plahvatan, sest mul sai paak just bensiini täis võetud, et jätkuks kuni koduni. Ja mis siis kõigest edasi saab, on hirmus mõeldagi. Lava läheb põlema. Bändimehed on tõsises ohus. Rahvas läheb paanikasse ja hakkab üksteist jalge alla tallates laiali tormama. Kui tuli jõuab puid ja pöösaid mööda parkimisplatsini, mis on täis sadu autosid, siis juhtub kohutav õnnetus. Autod hakkavad üksteise järel plahvatama. Tulemõll tõuseb taevani. Hukkub kohutavalt palju autosid ja inimesi.

Hall mikrobuss tegi kiire otsuse. Ta röögatas kõigest kõrist ja võttis kohalt minema. Mikrobuss tormas elektripuldi otsa, riskides nõnda oma eluga. Elektripuldist võis vabalt saada sellise elektrilöögi, mis teeb lõplikult sandiks. Elektrilöök võis ka bensiini plahvatama panna. Mikrobuss oleks olnud surmalaps. Õnnetus oli tulemas nii või teisiti. Ometi oli olemas väike võimalus, et mikrobussil õnnestub kõige hullem ära hoida. Risk oli tohutult suur, kuid midagi paremat ei suutnud mikrobuss välja mõelda.

Õnneks läks kõik nii, nagu hall mikrobuss lootiski.

Lauluväljak mattus pimedusse ja vaikusse. Üksnes laulja hääl kõlas veel nõrgalt läbi pimeduse, siis vaikis ka tema.

Helivõimendus ja valgus olid maha võetud.

Pimeduses märkasid kõik algavat tulekahju. Kiiresti kutsuti kohale tuletõrjeauto. Saabus ka politseiauto. Tuletõrjeauto kustutas ja politseiauto löi korda.

Mõlemad tänasid halli mikrobussi otsustava tegutsemise eest.

"Sa hoidsid ära koleda õnnetuse," ütles tuletõrjeauto, kui tuli oli kustutatud.

"Sa oled ikka õudselts tubli," ütles politseiauto, kellel olid tulesüütajad juba kinni võetud ja kongi pistetud

ÄMBLIK KUSTI JALAVALLU

TIIT SEPA

Ühel päeval oli Kusti külma saanud ja nüüd valutaskid tal jalad. Kujutage ette, kui sul on kaheksa jalga ja neist neli valutavad! Siis oled sa päris sant valmis. Ja Kusti tundiski ennast kehvasti. Ta lomberdas siia-sinna ega leidnud õiget asu mitte kusagil. Viimaks tundis ämblik, et lausa peab oma laeliistu urust välja tulema ja kusagil oma vaeseid koibi soojendama. Kõigepealt otsustas ämblik küllastada sajajalgset. Ta

teadis, et sajajalgsetel on pidevalt jalavaludega muret, sest ta käib niisketes kohtades ja seal on külmetus kerge tulema.

"Ütle, sajajalgne, kuidas sina oma jalavaludele lohutust ja ravi leiad?" küsis Kusti jalgu sirutades.

Sajajalgne vaatas oma kõveraid jalgu ja mühatas:

"Ega siin õiget ravi polegi. Sa lihtsalt hammustad ära. Siis pole enam valu ollagi."

Illustreerinud PRIIT REA

"Kuidas ära?" ehmatas Kusti. Tal oli kõigest kaheksa jalga ja siis oleks ämblik pooltest jalgadest ilma jäänud. Ja mis siis saab, kui veel needki valutama hakkavad? Siis peab jälle pooled jalad ära hammustama ja nii on ta varsti üsna inimese sarnane. Inimesi aga Kusti kartis.

Kusti lonkis edasi ja kohtas kaupmees kilki.

"Ütle, kilk, kuidas sina oma jalavaludest lahti saad?" päris Kusti.

"Jalavalud?" imestas kilk. "Mis asjad need on? Mina ei tunne mingisuguseid jalavalusid, sest elan korstnalööris ja seal on soe."

Kusti ei osanud enam mitte kusagilt abi küsida. Nukralt kooserdas ta mööda katusealust ringi, kuni viimaks avastas ühe prao, kust kaudu sai katusele ronida. Kusti roniski katusele ja kissitas heleda päikese käes silmi. Soe plekk oli nii meeldiv ja Kusti lonkas korstna veerde tukkuma. Lasknud veidikeseks silmad kinni vajuda, kuulis Kusti ühtäkki tiibade sahinat ja ämblik nägi imeliselt kaunist kapsaliblikat, kes temast üle lendles. Korraga märkas liblikas Kustit ja pöördus tagasi. Ta kükitas korstna otsas ja vaatles Kustit.

"Kes sa oled?" küsis liblikas.

"Mina olen ämblik Kusti," vastas Kusti viisakalt.

"Mina olen liblikas Linda," sõnas liblikas ja tegi uhke tiiru ämbliku kohal. "Mida sa siin kükitad?"

Kusti rääkis liblikas Lindale oma murest.

"Pole midagi lihtsamat," andis liblikas Linda lahkelt nõu. "Sa lihtsalt liugle ja lendle, liugle ja lendle ja jalavallu kaob kerges tuulekese." Ja liblikas Linda tõusis õhku ja lendas ilusasti laperdades üle katuse. Varsti oli ta majaräästa taha kadunud.

Ämblik ronis korstna otsa ja vaatas uneledes kaugenevale liblikale järele. Kusti võttis hoogu ja püüdis Lindale järele liuelda, kuid kaotas tasakaalu ja kukkus korstnasse.

"See liblikas on totakas," kirus üleni tahmane Kusti hiljem tahmaluugist välja ronides. Tema jalad valutaskid veel paar päeva ja siis kadus valu nagu iseenesest.

Pikavere Põhikool on üks suurtest teedest kõrvale jääv Harjumaa maakoole. Laiemalt sai ta tuntuks 1999. aastal, kui tollase Eesti presidendi Lennart Mere algatatud **KODU KAUNIKS** võistlusel hinnati koolipere tööd esikohaga.

KODU

Üle kuuselatvade paistab päike. Tulin siia, kui olin veel väike. Karjamaal näha võib kitsekarja, suhu saab pista magusa marja. Kooliteel kõndides tuju on hea, mina ju bussi ootama ei pea. Kaks armsat koera alati vastas, näe, ema aias lilli kastab. Seal kuskil toimetamas isa, ta hetkel ahju puid veel lisab. Päike metsa taha kadus, elan õnnelikus kodus.

Johanna-Maria Kallaste

SÕBER DEISY

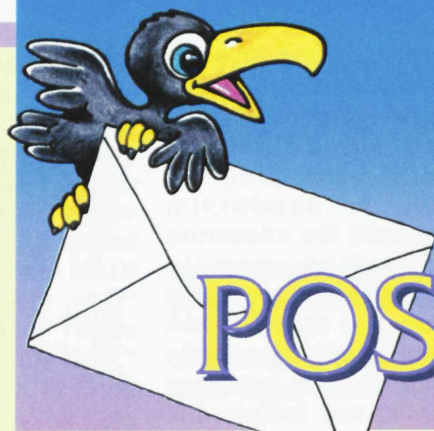
Mul on kodus sõber Deisy, ma ei taha koeri teisi. Ta on päris minu oma, sünnipäevaks sain ma tema.

Kui ma koolist koju tõttan, rõõmuga mind vastu võtab. Lakub silmad, lakub suu, Deisy alati on truu.

Kristiina Kroonmäe

MINU KOERAD

Meil on kodus koeri kaks, karvakate neil on paks. Tõug on neil – kaukaaslane, head nad mängukaaslased.

SULESEPAD PIKAVEREST

POSTIPAUN

Kogult nagu suured karud, hauguvad kui möllaks maru. Nad kodu hästi valvavad, ja vargaid eemal hoiavad.

Linda Ojamets

Rena Leis II kl.

ETTE ANTUD RIIMIDEGA I

Täna pole üldse igav. See ei ole suur viga. Mina pole väga suur, ega tea, mis on puur. Koolimajal katus peal. Palju õpilasi seal. Koolimajas õpin mina, nii, et tagurpidi nina.

I-II klassi laste ühistöö

ETTE ANTUD RIIMIDEGA II

Koer mind tiris püksisäärest, ta läks mööda aiaäärest. Kass mind tiris kuuekäisest, sõber tõmbas jälle teisest. Kukkusin ma maha põnts, algas jälle trall ja tants. Koer siis kuulas, kõrvad kikkis, kuidas kassil nimi tekkis. Mari sõi nüüd väga vähe, sest tal kivi kukkus pähe. Paistma hakkas kevadpäike, meie Mari on veel väike.

III-IV klassi ühistöö

PIKAVERE MÕISA KUMMITUS

Oli kord üks vana mõis, mida kutsuti Pikavere mõisaks. Selles mõisas ei elanud keegi, sest käisid jutud, et mõisas kummitab. Ühel päeval võttis üks mees julguse kokku ja läks mõisa juurde. Ta nägi seal mingit varju liikumas, mis järsku kadus. Ta rääkis sellest teistele. Inimesed arvasid, et varjuks võis olla vanamõisnik ise, kes omal ajal hukati noore neiu teotamise eest. Nad oletasid, et hukatud mõisniku vaim võis asuda vanasse mõisa elama ja tahab nüüd inimestele kätte

tasuda oma surma eest. Saja aasta pärast tehti Pikavere mõisast kool. Nüüd juhtub, et lapsed komistavad iseenesest trepil ja muravad käe- või sörmeluu. See on kummitava mõisniku töö!

Ksenja Ljasnikova

MEIE PERE

Meil paistab alati päike. Ja me maja on väike. Seal elavad mu isa, ema, õde ja vend, kes kõik mulle armsad on.

Veel on meil koer. Me hoiame teda omal moel. Me hoiame teda hästi, söödame ja mängime. Ja paneme ta õhtul sängi.

Agre Aaslaid

KAS TEAD ?

Ma keksin siin ja kargan seal, sõbrapoiss märkab mind õige pea. Seda ta siiski veel ei tea, et õues on olla nii mõnus ja hea.

Hea olla mõnusalt peal on mütsita kõikjal, kus ema ei tea. Seepärast arvan ma küll, et tean, miks tihtipeale mul nohu, kas tead.

Otto Tomingas

EESTI POSTI SÜNNIPÄEV

Tallinna 37. Keskkooli õpilased uudistamas Eesti Posti uusi marke, postkaarte ja ümbrikke. Samas koolis toimuvad juba pikki aastaid üle-eestilised kollektsionääride kokkutulekud.

KUIDAS EESTI POST ASUTATI?

13. novembril tähistab Eesti Post oma 85. sünnipäeva. Sel päeval 1918. aastal määras kaitseliidu ülem kolonel Johann Unt eesti soost ametniku Hindrek Rikandi Tallinna posti – telegraafikontori komandandiks. Ta pidi kontori sakslastelt üle võtma. Kontori ülevõtmisega saadi hakkama 19. novembriks, mil Saksa Ober-Ost markidega kirju enam vastu ei võetud. Kuna Eesti marke veel polnud, siis kirjutati kirjadele käsitsi "5 kop. makstud". Templina kasutati Tallinnas tsaariaegset templit Revel, sest eestikeelset templit polnud veel jõutud valmistada.

EESTI POSTI SÜNNIPÄEV ON POSTKAARDIPÄEV

Sel aastal peetakse seda viiendat korda. Postkaart on postiga saadetav lahtine kiri, mida ei ole vaja panna ümbrikusse. Küll tuleb sellele aga kleepida mark. On olemas aga ka postkaarte, millele on mark juba peale trüki-

tud. Esimesena võttis sellise postkaardi kasutusele Austria-Ungari postalitsus. Eestis lasti esimene selline postkaart välja aastal 1923. Kui postkaardil või ümbrikul on pealetrükitud postmark, nimetatakse seda tervikasjaks. Eesti Post annabki oma 85. sünnipäeva puhul välja tervikasja (vaata pilti). Selle margil on kiri, et postimaks on tasutud Eesti piires saatmiseks. Sa pead vaid sõnumi ja aadressi kirjutama, ei mingit margi kleepimist.

Välismaale saatmise puhul aga pead marke lisama vastavalt vajadusele.

POSTIMUUSEUM KUTSUB SUURT

POSTKAARTI JOONISTAMA

Eesti Posti sünnipäeva puhul avame Tartu Postimuuseumis näituse esimestest Eesti margipoognatest. Lapsed saavad kogu klassi või lasteaiarühmaga joonistada suuri postkaarte. Enne jõule teeme neist näituse. Möödunud aastal möödus postkaardipäev koopajoonistuste tegemisega hoone ajaloolises keldris. Paljudes postkontorites üle Eesti toimus postkaardifirma Palett joonistusvõistlus. Parimast tööst trükiti postkaart. Head väikesed sõbrad. Olete kõik oodatud 13. novembril Postimuuseumisse joonistama. Asume TARTUS, VANEMUISE 7.

POSTIMUUSEUM

peaaegu 2m vinget maitset ja ülisuuri mulle

Hubba Bubba mullinäts rullis

õuna, marja ja puuviljamaitsega!

TUVI

PEA. Liimi nokapooled 1 ja 1 kokku. Pööra sisse 2, 3, 4 ja 5 ja liimi kael kokku. Ühenda noka kohal 6 ja 6 pea külgedega. Pööra sisse 7 ja 7. Liimi kinni pea küljed 8 ja 8 servadest ja pisut ka 7 ja 7 külge .

KEHA. Pööra sisse ja liimi kinni kolmnurgad 1 ja 1. Liimi kinni sisselõiked 2 ja 2 ja sisselõige 3. Liimi kinni sisselõiked enne 4 ja 4 ja siis 5 ja 5. Liimi kinni seljatükk 6. Ühenda pea ja keha, enne seljalt ja siis kahest kohast rinnal ja pisut mõlemalt küljelt. Liimi kinni sisselõiked tiibadel,

ühenda tiivad kehaga seljalt ja siis rinnalt punktikesteni.

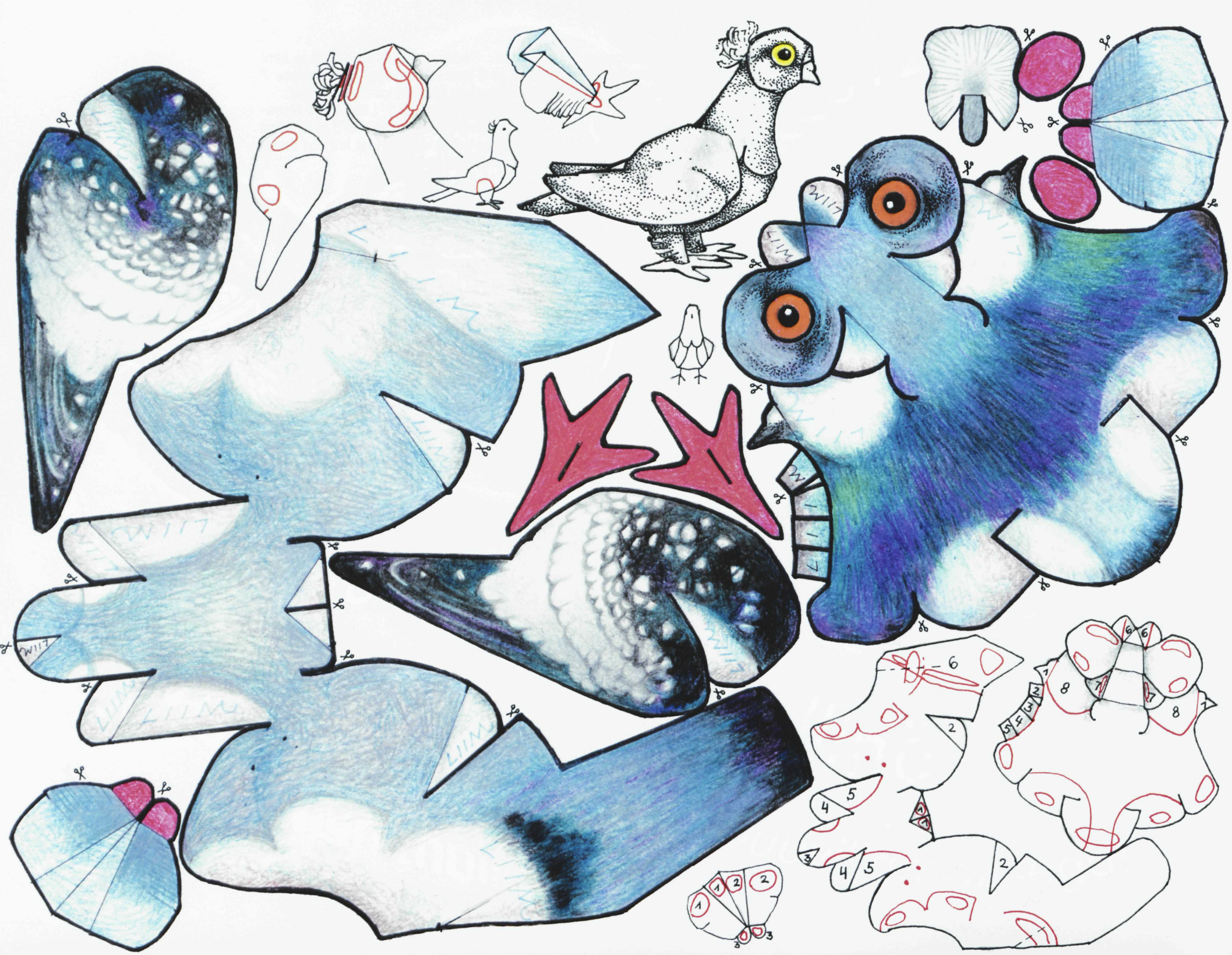
Tee valmis jalad, voldi säär joonise järgi kokku ja pane liimi 1 ja 1 ja 2 ja 2 vahele, tee säär suleliseks.

3 ja 3 lükk jalal olevasse sisselõikesse, pööra laiali ja liimi kinni. Edasi liimi kõige peale ümar tal-latükk. Jalad kleebi sisse keha külge ja painuta õigesse asendisse.

Kui soovid, võid oma tuvile ka tuti pähe panna. Lõika see suleliseks ja kinnita liimiga kuklasse.

Joonistanud EDE PEEBO

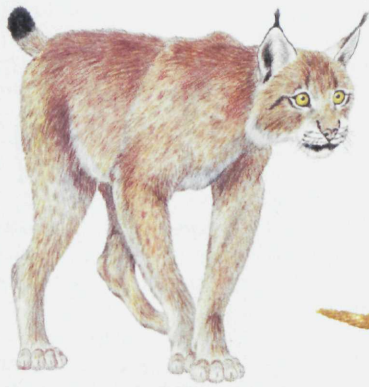

Kirjuta värvilistesse ruutudesse loomad, kes ei maga talveund.
 Kui alumiste piltide juures numbrid tähtedega asendad, siis
 saad teada need loomad, kes magavad talveund.

19.-26.

14.-18.

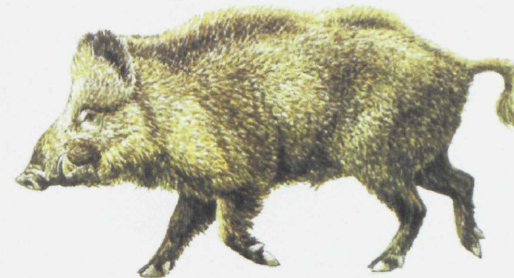
5.-9.

1.-4.

10.-13.

27.-34.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34		

10.34.1.23.1.11.24.12.

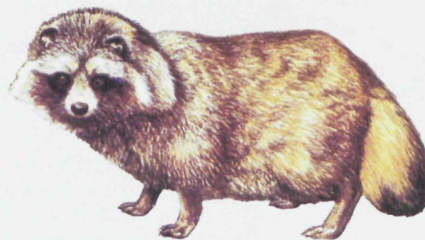
27.6.33.20.12.

22.32.11.15.

15.34.33.12.32.4.30.

13.6.1.12.14.23.

13.34.12.2.

Joonistanud REET REA

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
 ilmub kord kuus

Toimetuse address:
 Pärnu mnt 67a
 10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
 tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
 tel 6 463 697

Kunstiline
 toimetaja
PRIIT REA
 tel 6 463 697

Tähekest saab
 tellida
 otsekorraldus-
 lepinguga
www.tellimine.ee
 või tasuta tel.
 08002444
 faks:6616 089
 e-mail
 tell @tallpost.ee
 tel 6257319

Trükk
 AS Printall
 Tatari 64
 10134 Tallinn

ESIKAANE
JOONISTAS
JÜRI
MILDEBERG

Kirjutanud ja joonistanud PIRET MILDEBERG

Kunstnik Karla

Olen sulle tutvustanud kõiki tähtsamaid joonistamis- ja maalimistar-
beid ning tehnikaid. Muidugi on oma ala meistritel veel hulgaliselt
nõkse ja nippe, et töid huvitavaks ja isikupärasemaks muuta, aga
põhitarkustest on sul nüüd aimu. Oled kindlasti märganud, et kunst-
nikel on oma lemmiktehnikad. Mõni on osav söega joonistama, teine
tunneb end kodus vesivärvimaalis, kolmas teeb õhkõrnu töid kriit-
pastelltehnikaga. Oled ehk isegi oma lemmiktehnika avastanud?
Täna näitan sulle, kuidas ühes töös võivad sõbralikult koos olla
mitmed tehnikad ja materjalid. Kunstnikud ütlevad siis, et töö on
segatehnikas.

Ühel värvilisel sügisõhtul läksin külla armsale siilineule Susannale.
Oli ainuõige aeg, Susanna oli lõpetanud talvevarude kokkukorjamise
ja sättis end, padi kaenlas, talveuinakule. Suveöödel väga vilkast
loomakesest oli sügiseks saanud rahulik toimetaja, keda on hea
portreerida.

Valisin aluseks tüki valget akvarellipaberit ja hariliku pliiatsiga visan-
dasin sellele siilineiu. Siis otsisin õlipastellikarbist kolm värvipulka ja
tegin rohelisega täpid õunale, valgega lumehelbed padjale ning
roosaga seenekübarad kleidile. Järgmisena avasin akvarellikarbi,
tõin topsiga vett, võtsin tundliku ümarpintsl nr.4 ja värvisin Susanna
ära. Vesivärv ei jää õlipastellilaikudele (õli tõrjub vett!) ja nii sain
huvitavad pinnad. Kõik siili okkad maalisin ühtlaselt halliks. Värvide
sulatamist kasutasin modelli näol, kleidil ja sussidel, ka õunal
märgad tüüpilist vee ja värvi sulamist. Seejärel tegime töösse poole-
tunnise vaheaja, et värv kuivaks. Susanna pakkus kib-
vitsamarjateed ning kuivatatud õunu, lobisesime
möödunud suvest ja eriti seenerohkest aast-
tast.

Asusin järgmise tehnika juurde – alguses
pliiatsiga tehtud jooned joonistasin musta tušiga
üle. Ka joonistasin eraldi välja siili teravad okkad.
Et uhke okaskasukas portreel ruumiline paistaks,
võtsin appi värvipliiatsid. Nendega tegin ka roosad
kriipsud padjapüürile. Lõpetuseks joonistasin
söega musta nina ja silmanööbid ning maalisin
valge gvašiga (kattevärv!) valged täpid kleidile
ja sussidele ning läike ninale ja silmadele.
Pilt sai valmis. Korjasin oma kunstitarbed
kokku ja Susannale ilusaid unenägusid soo-
vides jätsin temaga kevadeni hüvasti.
Sinuga kohtume juba järgmisel kuul. Seni aga
loe kokku mitut eri tehnikat ja töövahendit ma
siilineiu portree valmimiseks kasutasin.

Aidaa!